

CURIERUL JUDICIAR

DOCTRINĂ — JURISPRUDENȚĂ — LEGISLAȚIUNE — ECONOMIE POLITICĂ — FINANȚE

Director : **DIMITRIE ALEXANDRESCO**

Decanul Facultății de Drept din Iași, fost Procuror-general la Înalta Curte de Casație

Prim-Redactor : **EMANOIL DAN**

Licențiat în drept, avocat

Redactor-proprietar : **I. S. CODREANU**

Licențiat în drept și științe de Stat, avocat

ABONAMENTUL

Pe an, în România, cu Tabla . . . 45 lei
 6 luni . . . . . 20 »
 3 luni . . . . . 10 »
 Streinătate 50 lei pe an, 25 pe 6 luni

Apare de două ori pe săptămână
 sub direcțiunea unui comitet

Abonamentele se plătesc totdeauna înainte

Redacția & Administrația
 București, CALEA RAHOVEI, 5
 Lângă Palatul Justiției
 = TELEFON 16/98 =

Față cu evenimentele grave la ordinea zilei și având în vedere cererile ce ni s'au adresat de majoritatea D-lor Primă-președinți de Curți și Tribunale cum și a D-lor Decani ai Corpurilor de avocați de a se amâna banchetul ce urmă să aibă loc la 30 Maiu cor., în onoarea D-lui Prof. **Dimitrie Alexandresco**, directorul acestui ziar, ca răsplată a muncii depuse pentru terminarea operei sale de Drept civil, pentru a putea lua parte la sărbătorire un număr cât mai mare, Comitetul de inițiativă, apreciind utilitatea, a hotărât amânarea datei banchetului pentru o altă zi ce se va anunța la timp.

Comitetul

Rugăm stăruitor pe onorații noștri abonați din provincie ca abonamentele datorite să le achite prin mandat postal direct la Redacția ziarului *Curierul Judiciar*, pe numele d-lui **Codreanu**, proprietarul ziarului, singurul în drept a face încasările, sau la prezentare redactorului nostru d-l **Ion Bacicu** sau incasatorului **D. Niculescu**, legitimați cu autorizație specială în schimb numai a chitanțelor cu stampila ziarului, ce vor liberă din registre cu matcă, iar cei din capitală să plătească ea și până acum, vechiului nostru incasator **Tudoroiu** sau **C. Petculescu**.

SUMAR

— Influența lui Marcadé în Codul Civil Român, de d-l **Florescu**.

JURISPRUDENȚĂ

— Curtea de casație s. I: Casa Centrală a Meseriilor, Creditului și Asigurărilor muncitorești cu Ministerul Domeniilor (Casa meseriilor, creditului și asigurărilor muncitorești nu are dreptul de a percepe decât averile succesiunilor vacante, deschise după promulgarea legii sale constitutive, care i-a conferit acest drept).

— Trib. Caliacra: Societatea comercială pe acțiuni «Saedinenie» creditoare a debitorului **Musulim Hadgi Jafaroff** (Toate legile care tind la organizarea proprietății funciare sunt de ordine publică și se pot invoca din oficiu de tribunale. Dispozițiunile art. 115 din legea pentru organizarea Dobrogei-Noi se aplică nu numai înstrăinărilor voluntare, dar chiar și în materie de urmărire silită).

Rezumatele Jurisprudenței Curței noastre de casație

— Casație s. II: No. 1: Urmărire imobiliară.—Publicațiuni. — Moșie. — Arătarea vecinătăților. — Referire la actele de proprietate.—Insuficiența unei asemenea arătări.—Art. 504 și 512 proc. civilă; No. 2: Calomnie. — Împăcarea părților.—Dacă stinge acțiunea publică. — Art. 10 pr. penală.

— Casație s. III: Camera arbitrală. — Procedură specială.—Interogator. — Nesemnarea lui de președinte și grefier. — Mărturisire. — Constatarea ei prin considerentele deciziunii. — Art. 52 l. burselor.—Art. 124 și 238 pr. civ.—Camera arbitrală.—Constituirea ei cu ajutorul secretarului bursei, ca grefier. — Legalitatea constituirii art. 32 l. burselor de comerț și art. 54 din regulament.

INFLUENȚA LUI MARCADÉ

IN

CODUL CIVIL ROMÂN

Pentru Domnitorul **Alexandru Ioan I Cuza**, ca și pentru întreaga generație din acel timp, înzestrarea neamului românesc cu o nouă condică de legi, era nu numai o împlinire a unei nevoi adânc simțită de a regulă legislația țării și de a se armoniza principiile sale de drept, cu o nouă viață în care pășise neamul nostru; ci era chiar un simbol, era cheazășia unirei desăvârșite și cimentării la o lalfă a celor două vâlstare ale neamului nostru—Moldova și Muntenia.

Am avut prilejul de a cerceta mai pe larg altă dată ¹⁾, împrejurările în cari s'a elaborat conдика noastră civilă și să arăt cu acea ocazie, munca devotată pe care generația de la 1864 a pus-o pentru elaborarea noiei legiuiiri ce ne guvernează și azi. Și n'am cruțat de a arătă alături de meritele ei și neajunsurile acestei legislații; dar am putut conchide totuși, că munca de cercetare stăruitoare și de elaborare serioasă a noiei legiuiiri, pe care au pus-o această pleiadă de îndrumători ai neamului conștiinți de chemarea lor, este mai presus de orice laudă.

În adevăr, cu ocazia întocmirei noului cod civil s'a cercetat dreptul nostru anterior și legile lui speciale, din cari s'au tras oarecari principii—deși nu multe, dar foarte importante—și cari au rămas și în noua condică civilă, cum de exemplu: consacrară principiului din art. 145 c. civ. r., prin care săvârșirea oare căror taine religioase — botezul — este o cauză de împedicarea la căsătorie; împedicarea la căsătorie, născând din înrudirea civilă creiată prin adopțiune art. 146 și urm. c. civ. r.; consfințirea unui drept de succesiune în averea soțului și creiat în favoarea văduvei sărăce, art. 684 c. civ. r.; prescripția instanțelor consfințită de art. 1891 c. civ; etc.

Noul redactor al legii noastre civile nu a lipsit de

¹⁾ «Considerațiuni asupra elaborării codului civil în legătură cu principalele controverse».

a cercetă și starea legislației din alte țări, cari avuseseră norocul să-și prefacă mai de curând legislația, cum de exemplu: s'a cercetat și a apropiat legiuitorul român, sistemul hipotecar creat în Belgia prin legea din 1851. De asemenea ne-am apropiat și oarecari principii din condica civilă a Italiei, care la acea vreme abia se găsea în stare de proiect, alcătuit de Pisanelli. Dar a ținut îndeosebi seamă, noul legiuitor român, de starea jurisprudenței Franței, pe pământul căreia s'a născut și a viețuit legiuirea civilă numă—codul Napoleon—, după care s'a elaborat și condica noastră; cum și de observațiile și critica unuia din cei mai de seamă juriști ai timpului și mult apreciat la noi în țară — Marcadé.

* * *

Influența pe care a exercitat-o Marcadé prin comentariul său, asupra legislatorului român și în elaborarea codului nostru civil, este covârșitoare. Din fericire, această influență a fost binefăcătoare după cât vom putea vedea, de orece potrivit acestei influențe s'au curmat o sumedenie de controverse cari îngreuiau interpretarea și aplicația legii noastre:

Critica lui Marcadé a atras luarea aminte a redactorului legii noastre, în deosebi, asupra redactării vicioase a unora din textele franceze și consequent cu acesta, un noian de articole din condica noastră civilă au suferit modificări mai mult sau mai puțin adânci ferindu-ne astfel de neajunsurile ivite în condica franceză.

De asemenea, nu au mai fost reproduse de redactorul legii noastre, foarte multe articole constatate inutile în condica legii franceze, ușurând astfel codul nostru de acele articole cari, pe lângă că nu erau necesare, dar aduceau adeseori nedumeriri în interpretarea ce se făcea.

Pentru a ilustra această constatare, voi căuta să cercetez câteva din aceste eliminări, cari își au totuși o mare importanță în interpretarea multora din controversele ce mai dăinuiesc în codul nostru, cum de exemplu: eliminarea art. 900 c. civ. fr. care tratează despre efectul condițiilor imposibile, imorale și ilicite asupra actelor cu titlu gratuit; eliminarea art. 1910—1914 c. civ. fr. ce tratează despre rentele perpetue, ca și eliminarea art. 503, 901 și 902 c. civ. fr. cari pun în discuție o mare controversă relativă la chestiunea anulării post mortem a actelor cu titlu gratuit, din cauza demenței celui ce a dispus prin asemenea acte; etc, etc.

Înrăurirea ce a avut-o acest comentator asupra legiuitorului nostru a fost așa de mare, în cât am putea spune, că redactorul legii noastre pare că urmărea pe Marcadé în toată clipa și a mers până acolo, că în elaborarea multora din textele legii noastre, legiuitorul român, a împrumutat chiar redactarea pe care o formulase Marcadé spre a înlocui textul francez acolo unde era, rău alcătuit.

Astfel, putem cita: art. 550, 1189 etc. c. civ. r.

Totuși, spre cinstea și lauda și mai mare ce se cuvine redactorului legii noastre, trebuie să spunem că legiuitorul nostru și-a păstrat o completă independență, legiferând așa după cum concepția lui dreaptă și bunul său simț juridic l-au îndemnat; fiind cazuri în cari legiuitorul român cel nou, părăsind sfatul comentatorului Marcadé, aduce oarecari modificări textului ce-l împrumutase din condica franceză și luând pozițiune față de autortiatea lui Marcadé, modifică unele texte în un sens chiar contrar opiniei acestuia.

De pildă: art. 1267 c. civ. r.; titlul proherede¹⁾ etc.

* * *

Încercarea de a desmormânta din uitarea trecutului, împrejurările și condițiile în cari s'a elaborat condica noastră civilă, ne dă prilejul de a putea cunoaște munca stăruitoare ce-a pus-o predecesorii noștri întru făurirea legilor noastre și de a le slăvi cu această ocazie și geniul lor nemuritor.

Dar această cercetare ne mai dă și puțința de a cunoaște și izvoarele de la cari ei s'au inspirat în întocmirea legii de azi și cari ne vor ajuta în mare măsură la cercetările diverselor controverse ce au răsărit în domeniul destul de complex a acestei ramuri a științei — dreptul.

Printre aceste izvoare vom constată că comentariul lui Marcadé asupra codului civil francez²⁾ este cel mai de căpetenie.

În adevăr, Marcadé a fost acela care, după cum am văzut, a înrăurit în mare măsură pe legiuitorul român și l-a determinat a aduce multe și profunde modificări în legislația ce el creia.

Din slovele comentariului ce rânduesc gândurile marelui jurist Marcadé, vom putea adesea desprinde adevărata intenție a legiuitorului nostru și după care adesea alcargă interpretul. De la Marcadé vom putea prinde firul deslegărilor, pentru a da soluțiile cele drepte în controversele varii ce mai brăzdează câmpul aplicațiilor și interpretărilor zilnice ale legii.

Și tocmai, necesitatea de a putea găsi încă un element care să ajute la îndrumarea în soluționarea dreaptă a chestiunilor de drept, m'a îndemnat la cercetarea de față.

Și pentru a se vedea rostul mare pe care îl joacă în deslegarea controverselor, luarea în considerație a acestui important izvor — influența lui Marcadé — vom cerceta spre exemplu controversa născută în jurul chestiunii:

Anularea după moarte, a actelor cu titlul gratuit pentru demență.

În Franța, față cu art. 504 c. civ. fr. „Après

¹⁾ D. Alexandresco vol. XI pag. 133 și 250.

²⁾ „Explication théorique et pratique du code civil” de V. Marcadé.

la mort d'un individu, les actes par lui faits ne pourront être attaqués pour cause de démence, qu'autant que son interdiction aurait été prononcée ou provoquée avant son décès; à moins que la preuve de la démence ne résulte de l'acte même qui est attaqué“, se admite fără nici o discuție că: actele cu titlu oneros nu se vor mai putea ataca, sau cere anularea lor, pentru pretextul că persoana care le-a încheiat ar fi fost dementă, de cât atunci când se ceruse punerea sub interdicție încă de când el era în viață, sau când demența rezultă din însuși actul atacat.

Sentimentele de respect ce se cuvine ca să păstrăm memoriei celor morți ¹⁾, sau poate considerația greutăților mari ce se întâmpină în judecarea unor atare litigii, în cari nu mai există acel care ar putea să ne dea oarecari lămuriri asupra motivelor cari l-au determinat a face asemenea acte ²⁾, etc. au justificat introducerea în sistemul legii, a unei dispoziții de asemenea rigoare.

Marea chestiune care s'a ridicat în Franța în jurul acestei dispozițiuni, a fost de a se ști dacă art. 504 c. civ. fr. se aplică la orice soi de acte, fie ele cu titlul oneros, sau cu titlul gratuit?

În un sistem, întemeiat pe considerațiile puternice de ordine economică și socială, cum și mai ales pe redacțiunea însăși a artic. 504 c. civ. fr. și pe termenii generali întrebuițați în acest text: „*les actes par lui faits.....*“, s'a susținut că dispozițiile acestui articol sunt aplicabile față de toate actele, fie ele cu titlu gratuit, sau oneros ³⁾.

Contra acestui sistem s'a ridicat majoritatea autorilor francezi, cari au de partea lor și jurisprudența aproape unanimă a instanțelor judecătorești ⁴⁾, și cari susțin că dispozițiile excepționale ale art. 504 c. civ. fr. trebuiesc mărginite numai pentru actele de dispoziție cu titlu gratuit. În favoarea acestui sistem, pe lângă redactarea art. 901 c. civ. fr., „*Pour faire une donation entre-vifs ou un testament, il faut être sain d'esprit*“ și care nu ar avea altfel nici un sens în legislația franceză; se mai aduce un argument și din articolul 503 c. civ. fr., căruia i se subsumează art. 504 c. civ. fr. și se completează astfel, zicându-se că aceste texte se referă la actele bilaterale, iar nu la acele unilaterale — testamente, donațiuni.

¹⁾ Vezi raportul lui Bertrand de Grenille către Tribunal; și discursurile lui Tarrible în Aubry et Rau § 127 pg. 525 nota 12.

²⁾ Valette sur Proudhon II, pg. 541, 542.

³⁾ Delvincourt și Maleville sunt de această părere. De asemenea Baudry - Lacantinerie et Colin I, No. 242 text și nota 2; D. Alexandresco, III, p. I, pg. 71 (ed. 2-a).

⁴⁾ Marcadé, art. 504, No. 1; Duranton III, No. 787; Toulhier V, No. 56; Grenier, *Donations* I, No. 101 și urm.; Coins-Delisle, *Donat et Test.* art. 90, No. 9; Demolombe VIII, No. 673 și urm.; Aubry et Rau, I § 127; și numeroasa jurisprudență citată de Fuzier-Herman I, art. 504, No. 3; etc.

Nu a lipsit de a se invoca în sprijinul acestui sistem și un argument de ordine istorică. În adevăr, în urma observațiilor lui Cambacérès, a fost eliminat al. 2 din art. 901 c. civ. fr. așa cum fusese el redactat în proiectul de cod, ce fusese supus Consiliului de Stat: „*Ces actes ne peuvent être attaqués pour cause de démence que dans les cas et de la manière prescrite par l'art 504*“.

Aceasta ne învederează că legiuitorul nu a înțeles să întindă această dispoziție riguroasă și pentru actele cu titlu gratuit. De altfel precauția legiuitorului a fost bine plasată, întrucât el a căutat de a îngrădi cu mai multe garanții actele cu titlu oneros, în cari fiecare din părțile contractante prestează ceva

* * *

În sistemul legii noastre; cu toate modificările aduse de noul legiuitor, pentru a curma controversa aceasta, discuțiunea însă a răsărit și mai vie în domeniul legislației române și soluționarea dată de majoritatea jurisprudenței, îmbrățișează tocmai opiniunea minorității din Franța.

Pornind de la art. 449 c. civ. r. (care reproduce art. 504 c. civ. fr.) „*După moartea unei persoane, actele săvârșite de ea nu vor mai putea fi atacate pentru motiv de smintire de minte, de cât în cazul când interdicțiunea acelei persoane va fi fost pronunțată sau cerută înaintea morții sale, afară de cazul când dovada smintirii minții rezultă chiar din coprinderea actului ce se atacă*“, se susține în sistemul jurisprudenței noastre ¹⁾ că prescripțiile acestui text se vor aplica oricărui fel de acte — oneroase sau gratuite.

Pe lângă argumentarea trasă din doctrina și jurisprudența franceză, se mai aduce în favoarea acestei interpretări, în sistemul legii noastre, și eliminarea art. 901 c. civ. fr., care eliminare ar fi fost făcută de legiuitor tocmai din intenția de a confirma odată mai mult efectele art. 449 c. civ. r.

În această împrejurare, dreapta soluționare a acestei controverse, depinde de intenția cu care noul legiuitor român a făcut această eliminare.

Ori, această adevărată intenție nu poate fi găsită de cât în însuși izvorul inspirator al acestei modificări — Marcadé.

În adevăr, Marcadé aducea o vie critică dispozițiilor codului Napoleon relativ la această chestiune și găsea că art. 901 c. civ. fr. este inutil, de oarece „*il n'y a pas un seul contrat, pas un seul acte civil, pour la validité duquel il ne faille être sain d'esprit; une vente aussi bien qu'un mariage..... seraient nécessairement nuls, s'ils émanaient d'un fou. Que signifie donc notre article; et à quoi bon*

¹⁾ Vezi *Curierul Judiciar* din 1899, No. 18, etc.

nous dire que la raison est nécessaire pour disposer à titre gratuit?"¹⁾.

Marcadé susținea cu dreptate, că în adevăr sunt suficiente principiile generale consfințite de art. 1108 codul civil fr. (948 codul civil r.), care, printre condițiunile esențiale pentru validitatea unei convențiuni, cere:

1° „Capacitatea de a contracta.

2° „Consimțământul valabil al părții ce se obligă.

3° „Un obiect determinat.

4° „O cauză licită”.

Față de acest text, aplicabil tuturor soiurilor de obligațiuni și dispozițiuni, s'a socotit și de legiuitorul nostru, inutile art. 901 și 902 din codul francez și au fost eliminate din redactarea legii noastre.

Și tot ca inutil, potrivit opiniunii lui Marcadé, a fost eliminat și art. 503 c. civ. fr. *Les actes antérieurs à l'interdiction pourront être annulés, si la cause de l'interdiction existait notoirement à l'époque où ces actes ont été faits*.

Așa dar, eliminarea textelor citate, adusă de legiuitorul român, a fost făcută — după cum dovedim — din intenția de a ușura condica, prin înlăturarea articolelor socotite inutile; și de a da astfel și o mai ușoară îndrumare de soluționare a chestiunii, în sensul că art. 449 nu se aplică de cât actelor cu titlu oneros.

De altfel, cu nimic nu s'ar putea face dovada, că alta a fost intenția legiuitorului român.

Și în asemenea împrejurare, când argumentul special — eliminarea art. 901 c. civ. fr. — adus în legislația noastră se înlătură și când nu se vede că legiuitorul nostru să se fi abătut din calea soluționării pe care constant o admitea jurisprudența și doctrina franceză cu Marcadé în frunte, ne întrebăm cu ce am putea justifica adoptarea sistemului îmbrățișat de minoritatea din Franța?

Cu nimic!

Dar mai mult încă.

A consfinți mai departe sistemul acesta adoptat și de jurisprudența noastră, după care, *toate actele*, nu ar putea fi anulate pentru dementă, de cât conform cu prevederile art. 449, ar însemna încă, a *consacra un sistem nedrept și imposibil chiar*, pentru anumite situații. În adevăr, ar fi contra echității și contra unui elementar bun simț juridic, de a nu înueviința anularea actelor cu titlu gratuit, cari sunt făcute în perfecte condiții de formă — fiind dresate de altcineva așa, că din act nu reese dementă — și cari totuși să fie emanate dela o persoană, dovedit dementă, dar, pentru care a lipsit timpul material necesar de a se putea îndeplini cerința legii și a obține sau cere punerea ei sub interdicție, din cauza morței imediate ce ar fi survenit.

¹⁾ Marcadé III, pg. 401.

De sigur, nu se poate atribui legiuitorului nostru o asemenea intențiune și de aceea sperăm că sistemul majorității din Franța — singurul drept și juridic — și apărut și susținut la noi¹⁾ prin pana măiastră a profesorului nostru d-l D. Alexandresco, va triumfa, făcând a se restabili astfel și de data aceasta, adevăratele principii în această materie.

(Va urma)

FLORIN SION

Avocat

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE S. I

Audiența dela 15 Decembrie 1914

Președenția d-lui V. BOSSY, președinte

Casa Centrală a meseriilor, Creditului și asigurărilor muncitorești cu Ministerul Domeniilor

Casa meseriilor. — Legea sa constitutivă. — Dreptul Casei meseriilor asupra averilor succesiunilor vacante, declarate astfel, după promulgarea legii Casei meseriilor. — (Art. 200 din legea Casei meseriilor din 1912).

Casa meseriilor, creditului și asigurărilor muncitorești, având dreptul prin legea sa constitutivă de a-și forma un patrimoniu propriu și din averile succesiunilor vacante, care înainte se percepeau de Ministerul domeniilor, acest drept însă este limitat numai la succesiunile vacante deschise în urma promulgării legii constitutive a casei cărei concedă acest drept, iar nu și la cele deschise înainte de promulgarea legii, întrucât legiuitorul nu a dat acestei legi efect retroactiv.

Decizia No. 617/914. — Respins recursul făcut de Casa Centrală a meseriilor, creditului și asigurărilor muncitorești, contra deciziei Curței de Apel București s. I, No. 202/913, dată în proces cu Ministerul Domeniilor.

Curtea,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de d-l Consilier Al. Alexiu;

Pe d-l avocat D. D. Alexandrescu, în desvoltarea motivului de casare; și

Pe d-l avocat Gr. Munteanu, în combateri.

Deliberând,

Asupra motivului de casare:

«Violarea art. 200, al. 6 din legea pentru organizarea meseriilor, creditului și asigurărilor muncitorești, combinat cu art. 68 din codul civil și greșită aplicare a principiului ne-retroactivității legilor, consacrat prin art. 1 din codul civil și a art. 13 și 37 din legea organică a Ministerului de domenii din 28 Martie 1909. Ordinea legală a succesiunilor este stabilită de codul civil (cartea III, titlul I, Cap. III și IV) în ordinea legală a succesiunii persoana care dobândește dreptul de succesiune asupra tuturor bunurilor rămase în succesiunile vacante este Statul, în virtutea art. 68 din codul civil, o singură excepție la această regulă se face numai prin art. 8 din legea rurală pentru pământurile rurale care se cuvin comunelor. Statul și-a exercitat dreptul său asupra succesiunilor vacante prin organele sale în prima perioadă, dela 1867 până

¹⁾ În acest sens: *Dreptul* din 1891 No. 35; *Curierul Judiciar* din 1907 No. 34; D. Alexandresco III, p. I, pg. 72 și urm. (ed. 2-a).

la 30 Martie 1883. Statul și-a exercitat dreptul prin Ministerul finanțelor, care avea mandat legal de a dobândi, conserva și administra pentru Stat, iar nici de cum pentru sine, toate bunurile dobândite de stat cu orice titlu (v art. 7 și 27 din legea organică a Ministerului de finanțe din 20 Aprilie 1867 și art. 1 și 34 din legea administrației Domeniilor Statului din 28 Martie 1872). În a doua perioadă dela 30 Martie 1883 până la 27 Ianuarie 1912, Statul și-a exercitat dreptul prin Ministerul de domenii, a cărui calitate de mandatar al Statului se precizează prin diferitele legi organice ale acestui minister (Vezi art. 2, 13 și 18 din legea de la 30 Martie 1883; art. 1 și 18 din legea dela 6 Aprilie 1900 și art. 13 și 37 din legea dela 28 Martie 1900). În ambele aceste perioade, persoana care a dobândit dreptul asupra succesiunilor vacante este Statul; legile organice ale Ministerelor de finanțe și de domenii nu au derogat dela art. 68¹ din codul civil. Achizițiunile de bunuri cu titlu de succesiune vacantă, erau făcute de aceste Minister, pentru Stat în calitatea lor de mandatar legal ai Statului, iar nici de cum pentru ele înșile. În perioada actuală dela data promulgării legii organice a Casei Centrale (27 Ianuarie 1912) încoace; toată chestiunea este de a se ști dacă tot Statul este persoana care dobândește dreptul la succesiunile vacante, dacă cu alte cuvinte legea organică a Casei Centrale a derogat dela art. 68¹ din codul civil, modificând ordinea legală a succesiunilor?

«Legea organică a Casei Centrale, enumerând prin art. 200 fondurile puse sub administrațiunea acestei case nu a derogat dela art. 68¹ c. civ. care deferă Statului dreptul de a dobândi succesiunile vacante, ci a dat o destinațiune specială bunurilor provenite din lichidarea acestor succesiuni, afectuându-le exclusiv la realizarea operei pe care Casa Centrală este menită să o îndeplinească (vezi art. 201 și 132 din această lege).

«Acolo unde legea Casei Centrale a înțeles să deroghe de la Codul civil, a derogat expres, cum de pildă în materie de accidente de muncă (vezi art. 148 din această lege).

«Art. 200 din legea Casei Centrale însă e sigur că nu a derogat expres dela art. 68¹ din codul civil.

«Deși o derogare tacită ar fi inadmisibilă într-o materie de ordine publică ca deferirea legală a succesiunilor, totuși să vedem dacă se poate zice că ne aflăm în prezența unei derogări tacite art. 200 din legea Casei Centrale nu a derogat, nici în mod tacit dela art. 680 c. civ.

«În adevăr, ca să aibă rațiune de a fi o asemenea derogare, partea adversă trebuie să facă dovada că legiuitorul a constituit Casa Centrală ca o instituție particulară, autonomă, iar nu ca organ al Statului, pus direct sub controlul și dependența Statului; căci dacă Casa Centrală este organ al Statului și este însărcinată cu gestiunea unor fonduri ale Statului, atunci ea este un simplu mandatar legal al Statului, care dobândește și administrează bunuri pentru Stat și deci dacă tot Statul este persoana care dobândește drepturi în succesiunile vacante, o derogare ar fi absolut fără sens. Ori, din întreaga economie a legii sale organice rezultă că această Casa Centrală este eminamente un organ al Statului, o autoritate publică cu caracter mixt administrativ și judecătoresc pusă deadreptul sub controlul și dependența Statului, modul constituirii și al funcționării sale natura atribuțiilor sale și a scopului pe care îl urmărește, învederează acest caracter al ei.

«Dacă dar, art. 200 din legea Casei Centrale nu a derogat

nici expres nici tacit dela art. 68¹ cod civil trebuie să conchidem că și în perioada actuală tot Statul este persoana care dobândește dreptul la moștenirile vacante, iar Casa Centrală ca organ al Statului nu are decât mandatul legal de a dobândi și administra în numele Statului bunurile succesoriale vacante.

«Prin trecerea averilor moștenirilor vacante sub administrațiunea Casei Centrale, legea organică a acestei Case nu a răpit dreptul Statului de a dobândi aceste succesiuni, ci a făcut să înceteze mandatul legal în virtutea căruia Ministerul de domenii exercită acest drept. Pentru aceste motive rugăm Înalta Curte să bine voiască a vedea că:

I. «Persoana care, dela 1865 până în prezent a dobândit în baza art. 68¹ c. civ. dreptul asupra succesiunilor vacante este Statul și că această persoană a rămas în tot acest interval una și aceeași neschimbată;

II. Ministerul de finanțe până la 1883, apoi Ministerul de Domenii până la 1912, și dela 1912 până în prezent Casa Centrală a Meseriilor, creditului și asigurărilor muncitorești a avut calitatea de simpli mandatar ai Statului și au cules succesiunile vacante exercitând dreptul Statului;

III. Aplicațiunea art. 1 din cod civil care stabilește principiul neretroactivității legilor, nu poate avea loc în speță, de oarece persoana care a dobândit dreptul la succesiunile vacante - Statul -, rămânând același, art. 200 din legea Casei Centrale nu putea răpi nici un drept câștigat întru at Ministerul de Domenii, având numai mandatul de a exercita dreptul Statului, iar nici de cum însuși dreptul la succesiune, acest Minister nu poate pretinde că i s'a răpit vreun drept câștigat;

IV. «Onor Curte de apel din București s. I, zicând în considerentele deciziunii atacată cu recurs că în momentul deschiderii succesiunii moment anterior promulgării legii Casei Centrale, era născut dreptul Ministerului de Domenii face confuziune între drepturile de proprietar ce aparțin Statului asupra bunurilor succesoriale vacante în virtutea art. 680 c. civ. de o parte și între calitatea de mandatar legal ce aparține Ministerului de Domenii în virtutea art. 13 și 37 din legea sa organică dela 28 Martie 1909, calitate ce a încetat la promulgarea legii speciale a Casei Centrale, de altă parte; face confuziune între persoana morală a mandatului Statului și persoana morală a mandatului Ministerului de Domenii și, recunoscând celui din urmă drepturi ce aparțin numai celui dintâi, face o greșită aplicațiune a citatelor articole din legea organică a Ministerului de Domenii din 1909 și violează art. 68¹ d'n c. civ.;

V. «Onor Curte de apel s. I din București, recunoscând prin considerentele deciziunii atacată cu recurs Ministerului de Domenii un drept ce nu-i aparținea dreptul de proprietate asupra bunurilor succesiunilor vacante și o calitate ce încetase de a mai avea și care aparține Casei Centrale dela promulgarea legii sale organice în virtutea art. 200 al. 6 din această lege, calitatea de mandatar al Statului pentru lichidarea succesiunilor vacante, a violat art. 200 din legea Casei Centrale, combinat cu art. 630 din cod civil, respingând fără temei de drept apelul Casei Centrale»

Având în vedere că se constată că în anul 1909 încetând din viață Maria Georgescu și succesiunea fiind declarată vacantă, Ministerul de Domenii, posterior legii de organizare a Meseriilor, pe de o parte declară că acceptă succesiunea iar pe de altă parte instanțelor

judecătorești să fie trimis în posesiunea averii suc-cesorale;

Că înaintea acestor instanțe Casa Centrală a Mese-riilor s'a opus la cererea Ministerului de Domenii și a cerut să fie dănsa trimisă în posesiunea averii pe motiv că legea care a organizat Casa Meseriilor a dat acesteia mandat de a primi și administra succesiunile vacante făcând ast-fel să înceteze mandatul ce Ministerul de Domenii avea înaintea acestei legi; că prin urmare această Casă, ca mandatară a Statului, are drept să primească nu numai succesiunile viitoare ci și cele deschise înainte de aplicarea legii și care n'au fost acceptate sau lichidate de Minister în momentul pu-nerii ei în aplicare;

Că ambele instanțe de fond au respins cererea Casei Meseriilor, pe motiv că această Casă nu poate reclama o succesiune deschisă înainte de punerea în aplicare a legii sale de organizare când dreptul ei nu era încă născut;

Considerând că legea din 27 Ianuarie 1912 a creat sub denumirea de Casa Meseriilor Creditului și Asigu-rărilor Muncitorești o instituție publică cu menirea de a organiza creditului muncitorilor și a i asigura contra boalelor, infirmităților și accidentelor de muncă iar pentru ca această Casă să și poată ajunge scopul, legea i-a dat pe lângă dreptul de a se administra singură cu o contabilitate și un buget separat și dreptul de a avea un patrimoniu propriu format, între altele, din averile succesiunilor vacante și chiar din anumite venituri ale Statului (art. 200);

Că din modul cum se constituie și funcționează, din natura atribuțiilor ce-i sunt conferite și din scopul ce urmărește rezultă că Casa Meseriilor este o institu-țiune autonomă și că fondurile ei au o destinațiune anumită; că deci drepturile sau beneficiile ei nu pot să figureze printre produsele diverse ale bugetului Statului;

Că, prin urmare, este neîntemeiată susținerea repre-zentantului acestei Case că prin legea Meseriilor s'a dat pur și simplu un mandat Casei Meseriilor de a per-cepe pentru Stat bunurile succesiunilor vacante, ast-fel precum, înainte de această lege, le percepea prin Mi-nisterul de Domenii sau cel de Finanțe;

Că așa fiind, Curtea de apel n'a săvârșit nici o vio-lare de lege când a decis că Casa Meseriilor nu poate reclama de cât succesiunile ce se vor deschide după aplicarea legii sale de organizare iar nu și pe cele deschise anterior legii, cum este succesiunea Mariei Georgescu în speță;

Că numai atunci s'ar putea admite dreptul Casei Meseriilor și la succesiunile deschise anterior legii sale de organizare când legiuitorul ar fi dat acestei legi efect retroactiv, ceea ce n'a făcut;

Pentru aceste motive, respinge.

TRIBUNALUL JUDEȚULUI CALIACRA

Audiența de la 1 Decembrie 1914

Președinția d-lui **TRAIAN ALEXANDRESCU**, Președinte

Sentința civilă No. 991 *)

Societatea comercială pe acțiuni «Saedinenie» creditoare ur-măritoare a imobilului debitorului Musluim Hagi Jafaroff.

Legi de ordine publică. — Pământuri rurale. — În-streținarea lor. — Prohibițiune. — (Art. 115 legea Org. Dobrogei-Noui).

1. Toate legile cari tind la organizarea pro-prietății fonciare sunt de ordine publică și se pot invoca din oficiu de Tribunale.

2. Dispozițiunile art. 115 din legea pentru or-ganizarea Dobrogei-Noui, privitoare la prohibițiunea pământurilor rurale, se aplică nu numai înstre-i-

nările voluntare, pe cale directă, precum ar fi vânzarea, schimbul, donațiunea, dar și la orice înstreinări indirecte, cum sunt acelea făcute pe calea execuțiunei silite imobiliare.

Tribunalul,

Având în vedere cererea de urmărire imobiliară fă-cută prin petiția înreg. sub No. 7751/914 de creditoarea ipotecară Societatea comercială pe acțiuni «Saedinenie» din Balcic, contra debitorului Musluim Hagi Jafaroff, din satul Veis-chioi comuna Duvan-luvasi Jud. Ca-liacra, pentru executarea actului de ipotecă autentificat de judecătoria de pace bulgară din Balcic sub No. 163 din 1911 și investit cu formula executorie sub No. 402 din 1914 de către judecătoria ocolului rural Balcic;

Considerând că, în urma acestei cereri, Tribunalul autorizând Corpul de Portărei prin jurnalul No. 52/914 a procede la executare, s'a fixat termen pentru adju-decarea provizorie astăzi;

Că, în contra acestei urmăriri imobiliare, Ministerul Domeniilor, prin avocatul Statului din Jud. Caliacra, a introdus contestația făcută prin petiția înregistrată sub No. 13238 din 29 Noembrie 1914, întemeiată pe motivul că, întrucât urmărirea de față are de obiect un imobil rural, această urmărire nu se poate desă-vârși, de oarece art. 115 din legea pentru organizarea Dobrogei-Noui declară ca nule de drept și fără valoare orice acte de înstreinare fățișe sau deghizate pentru orice fel de proprietate sau posesiune, făcute de la 28 Iunie 1913 și până la verificarea definitivă a dreptului vânzătorului;

Având în vedere că această contestațiune, făcută de stat pentru apărarea dreptului său de preempțiune, pe care îl dă art. 2) din legea pentru organizarea Dobro-gei-Noui, nu este introdusă în termenul de 20 zile înainte de data adjudecării provizorii, conform art. 525 al. II din procedura civilă, astfel încât urmează a fi respinsă ca tardivă;

Că susținerea statului, că termenul de 20 zile nu'i poate fi aplicabil, întrucât contestațiunea de față are de obiect un principiu de ordine publică, nu poate fi întemeiată, de oarece contestația tinde la garantarea unui drept patrimonial — dreptul de preempțiune, — și că afară de aceasta o contestațiune fondată numai pe interesul de a se păzi principiile de ordine publică, ar fi și inadmisibilă din partea Ministerului de Domenii, dat fiind că păzitorii acestor principii sunt chiar jude-cătorii chemați să le aplice, sau Ministerul public în cazurile prevăzute de art. 736 din proced. civilă;

Având în vedere că Tribunalul a ridicat din oficiu chestiunea inalienabilității temporare a imobilelor ru-rale din Dobrogea-Nouă, ca fiind de ordine publică, întrucât este îndeobște admis că toate legile cari tind la organizarea proprietății fonciare sunt de ordine publică, ca interesând repartiția teritoriului și marile probleme ale economiei generale (Planioi vol. I No. 292, Baudry Lacantinerie traité de droit civil, T. I. No. 269 pag 244; Précis de droit civil, Tom. I, pag. 50, No. 95; Alexandresco vol. I pag 928 și autoritățile acolo citate, Dalloz anul 1890 partea I No. 533);

Că asupra acestei chestiuni, pusă în desbateri, credi-torul urmăritor a susținut că dispozițiunile art. 115 din Legea pentru organizarea Dobrogei-Noui, privitoare la prohibirea înstrăinărilor de pământuri rurale, se aplică numai înstrăinărilor voluntare, iar nu și celor forțate, pe calea cărora creditorii ipotecari își exercită drepturile lor de creanță; că legiuitorul nu a putut atinge drepturile câștigate ale creditorilor ipotecari conform art. 1 din codul civil, unde se stabilește prin-cipial neretroactivității legilor, că amânarea sau sus-pendarea urmăririi, pe motivul inalienabilității tem-porale, ar duce la acordarea unui morator debitorului ipotecar, ceea ce nu se poate; că în sfârșit statul nu ar avea nici un interes să obțină amânarea urmăririi, de oare ce dreptul său de preempțiune este destul de

*) Această sentință a fost confirmată de Curtea de apel din Constanța prin decizia No. 2 din 21 Ianuarie 1915.

garantat prin dispozițiile art. 120 din Legea pentru organizarea Dobrogei-Noui, unde se prevede că statul poate exercita acest drept în curs de trei luni de la ad judecare și că în afară de aceasta, întrucât adjudecatorul ar voi să cumpere pe propriul său rizic, nimeni nu ar fi prejudiciat;

Având în vedere că, din nici una din dispozițiunile înscrise în legea pentru organizarea Dobrogei-Noui, nu rezultă că legiuitorul ar fi luat vre-o măsură, care să atingă drepturile câștigate în materie de proprietate sau în cea ce privește creanțele și garanțiile acestor creanțe și că s'ar fi înlăturat astfel principiul nereztracțiității, care este unul din principalele caractere ale legiferării și ale anexiunei, căci prin art. 115 din legea pentru organizarea Dobrogei-Noui nu se aduce nici o atingere dreptului de proprietate, ci se amână temporal o porțiune din exercițiul acestui drept (Jus abutendi), până ce toți proprietarii de imobile rurale își vor verifica titlurile lor;

Considerând că, oricare ar fi originea și fundamentul proprietății, fie că este o instituțiune de drept natural sau civil, fie că este rezultatul unui fapt violent de ocupațiune, al muncii acumulate, sau al postulatului libertății omenești, un lucru este în afară de orice discuție, că proprietatea este un fapt social și că însuși principiul de suveranitate internă al statului, echivalent cu noțiunea domeniului *eminens* implică pentru stat dreptul de a organiza proprietatea fonciară pe baze, cât mai folositoare întregului organism național (Charles Gide Economie Politique; H. Spencer, La Justice);

Că interesul privat — spune D-l Alexandresco vol. III partea I. pag 257 — trebuie să cedeze înaintea interesului public conform principiului *Quod communiter omnibus prodest, hoc privatae utilitati proferendum*, pentru că societatea are și ea o misiune de împlinit față de membrii ei;

Că acest principiu, al puterii statului, nu este numai un desiderat de doctrină abstractă, dar este înscris chiar în legislația pozitivă și anume în art. 481 cod civil și art. 19 din Constituție;

Că astfel fiind, cu atât mai puțin s'ar putea contesta sau critica acest drept al statului modern, cu cât el nu se mai reazămă pe concepția veche a omnipotenței feudale, ci pe datoria pe care o are statul de a armoniza interesele private cu cele de ordin general;

Având în vedere că unul din efectele anexiunei fiind și acel al substituirii statului anexant, în drepturile de suveranitate și de personalitate juridică a statului desmembrat, rezultă că tot cea ce putea face statul în prejudiciul căruia s'a făcut anexiunea, poate face și statul sub dominațiunea căruia a trecut teritoriul anexat;

Că întrucât prin dispozițiunile art. 35 și 308 din legea bulgară a bunurilor, proprietăților și servituțiilor se pune principiul, că limitele și întinderea proprietății se poate revizui între vecini și că posesiunea actuală nu admite presumpțiunea unei posesiuni mai vechi, dacă posesorul nu are titlu, este evident că statul nostru putea să proceadă la un asemenea control și că acest drept al statului se întemeiază atât pe interesul său de proprietar vecin, cât și în virtutea dreptului său de suveranitate internă;

Considerând că stabilindu-se aceste principii în legea bunurilor proprietăților și servituțiilor, prin care se contestă posesiunii forța probantă ce i se atribue, în genere, pentru valorificarea drepturilor de proprietate, legiuitorul bulgar a recunoscut că împrejurările politice și economice, cari au precedat alcătuirea proprietății imobiliare în Bulgaria, militau pentru admiterea unui control;

Având în vedere că prin art. 115, mai sus menționat prohibindu-se orice înstrăinare, fie fățișă, fie deghizată, pentru orice fel de proprietate sau posesiune, prin aceasta s'a înțeles să se interzică nu numai acele moduri de înstrăinare obicinuite, adică numai translațiunea pe cale aparentă cum ar fi vânzarea, schimbul, donațiunea dar și orice translațiune indirectă, cum este cea a exe-

cuțiunei silite imobiliare, de oarece a se interpreta altfel textul, ar fi să se admită că legiuitorul a deschis el însuși perspectiva fraudei la lege, punând la îndemâna celor interesați mijlocul de a intra în proprietatea unui imobil pe calea execuțiunei silite, improvizând în acest scop o creanță ipotecară fictivă;

Considerând că în materie de prohibițiune legală, aceia ce trebuie reținut este însăși negațiunea actului, iar nu abilitățile procedurale, prin ajutorul cărora cei interesați ar căuta să contravină legii, de oarece, odată înlăturate aceste abilități substratul juridic se reduce la însuși actul prohibit;

Că chiar în ipoteza când creanța ipotecară ar fi sinceră și anterioară anexiunei, încă nu ar putea să fie pusă în curs de executare, întrucât art. 115 din legea pentru organizarea Dobrogei-Noui, nu facem nici o deosebire între vânzările voluntare și cele silite;

Că întrucât indisponibilitatea provizorie, cu care legiuitorul a lovit proprietatea imobiliară rurală, se întemeiază pe o rațiune de înaltă ordine publică, creată atât în interesul locuitorilor, spre a-i pune la adăpostul speculațiunilor caracteristice epocilor de tranziție și fluctuațiunilor de valoare ale proprietăților, cât și în scopul de a se face imposibilă falsificarea titlurilor și a se apăra drepturile private ale statului ca proprietar, rezultă că rațiunea prohibițiunei subsistând și în cazul vânzării silite, soluțiunea trebuie să fie identică, ca și pentru înstrăinările voluntare, conform principiului de analogie juridică: *ubi eadem est ratio idem jus*;

Având în vedere că art. 120 al. II, din legea pentru organizarea Dobrogei Noui, nu ar fi un cuvânt pentru a se admite soluțiunea cerută de creditorul următor, de oarece acest text privește numai dreptul de preemțiune al statului în vânzările silite care se fac din oficiu, conform art. 4 din lege, în urma cererii parchetului, vânzările silite având de obiect pământurile rurale ale acelor care renunțând la cetățenia română nu s'au conformat obligațiunei ca, în termen de doi ani de la renunțare, să-și vândă averea imobiliară rurală;

Că tocmai înscrierea dispozițiunilor art. 120 al. II, unde se spune că statul are drept de preemțiune în timp de trei luni de la adjudecarea pământurilor acelor cari au renunțat la cetățenia română, este un argument în contra tezei susținută de creditorul următor, de oarece dacă legiuitorul a reglementat exercițiul dreptului de preemțiune al statului, numai pentru vânzările silite cari au loc după clarificarea regimului fonciar în Dobrogea Nouă, aceasta înseamnă că a găsit inutil să se mai preocupe de vânzările silite cari ar putea fi cerute, înainte de verificarea titlurilor de proprietate, considerându-le ca fiind contrarii spiritului legii;

Că dacă legiuitorul ar fi înțeles că asemenea vânzări se pot face și în cursul anului de la promulgarea legii ar fi reglementat și pentru acest caz dreptul de preemțiune al statului, care este tot atât de necesar a răspunde aceluiaș interes de ordine publică, atât în cazul când vânzarea silită se efectuează posterior stabilirei drepturilor de proprietate, cât și în cazul când vânzarea ar putea avea loc înainte de verificarea acestor drepturi;

Că nu s'ar putea pune pe seama unei omisiuni faptul că, în textul legii, nu s'a înscris nici un articol care să oprească vânzările silite, întrucât o asemenea omisiune ar fi cu totul incompatibilă cu preocuparea constantă a legiuitorului de a crea o cât mai bună organizare a proprietății imobiliare rurale în Dobrogea Nouă;

Că însăși principiile interpretărei juridice duc la soluțiunea indisponibilității acestor imobile, dat fiind că o lege nu este numai o înlănțuire de dispozițiuni sporadice, ci este dominată de un spirit unitar, astfel încât fiecare din măsurile edictate trebuie să fie considerate în legătură cu celelalte, iar nu în mod separat, conform principiului, «in civile est nisi tota lege perspecta»;

Considerând că chiar în ipoteza când adjudecatorul ar declara ca adjudecarea să se facă pe rizicul său, o asemenea declarațiune trebuie a fi privită ca inoperantă, dat fiind că prohibiția din art. 116 din legea Dobrogei Noi, nu este creată numai în interesul achizitorilor, ci este dictată și de considerațiuni mai largi, iar după dispozițiunile art. 5 din codul civil, nu s'ar putea deroga pe cale de dispozițiuni particulare la legea care interesează ordinea publică;

Având în vedere că prin înlăturarea sau amânarea urmăririi de față, nu s'ar aduce, după cum se susține, o suspendare a drepturilor de creanțe și acordarea, în afară de lege, a unui termen debitorului urmărit, de

oarece orice creanță, având o valoare economică numai atât întrucât este garantată de un patrimoniu al debitorului, este evident că orice schimbări sau restricții legale, aduse acestui patrimoniu, afectează însăși existența creanței;

Că și în doctrina dreptului internațional este admis că dacă anexiunea nu poate să atingă creanțele și garanțiile afectate lor, totuși se cere pentru respectarea acestor creanțe, ca ele să fie compatibile cu noua organizație a țării (Jules Valéry, Droit internațional privé pag. 167).

Pentru aceste motive, Tribunalul respinge, etc.

(ss) Traian Alexandrescu, I G Solomon.

REZUMATELE JURISPRUDENȚEI INALTEI NOASTRE CURTI DE CASATIE

CASATIE S. II

Recurentul Stan Eliescu zis Ștefan C. Eliescu ș. a. prin d-l avocat N. Titulescu.

Intimatul Gh. Diaconescu ș. a. prin d-l avocat I. Sterian.

Urmărire imobiliară. — Publicațiuni. — Moșie. — Arătarea vecinătăților. — Referire la actele de proprietate. — Insuficiența unei asemenea arătări. — Art. 504 și 512 pr. civilă.

1. Lipsa arătării cel puțin a unora din vecini în ceea ce privește publicațiunea prin Monitorul Oficial, în caz când bunul nemșcător ce se urmărește este o moșie, un pământ sau orice avere rurală, atrage nulitatea vânzării, după dispoziția art. 504 și 512 proc. civilă, această formalitate având de scop să prevină orice echivoc față de concurenți, adjudecator și tribunal, asupra bunurilor ce se urmăresc și să atragă atențiunea vecinilor sau terților ca să verifice dacă drepturile lor nu sunt atinse prin această vânzare. Prin urmare, desemnarea vecinătăților numai prin referire la actele de proprietate ale debitorului sau la creanțele ipotecare, nu este suficientă pentru a satisface cerințele legii, care prevede în mod imperios să se arate cel puțin unii din vecini. (Cas. s. II, decizia civilă 30 din 9 Februarie 1915, prin care s'a casat ordonanța de adjudecare a trib. Olt No. 2119/914).

Recurentul Prim-Procuror al Trib. Brăila, în cauza Leonida Ilescu, State Teodorescu ș. a.

Ministerul Public prin d-l Procuror N. I. Zamfirescu.

Calomnie. — Impăcarea părților. — Dacă stinge acțiunea publică. — Art. 10 pr. pen.

2. Acțiunea în calomnie, deși personală în acest sens că nimeni nu poate pretinde a ști mai bine dacă faptele alegate contra cuiva sunt adevărate sau calomnioase de cât acela contra căruia s'au alegeat, însă din moment ce acțiunea publică a fost deschisă după cererea părții vătămate, ea are a fi urmărită de ministerul public și nu mai poate fi stinsă prin declarațiunea părților că s'au împăcat, deoarece niciun text de lege nu acordă reclamantului în materie de calomnie un asemenea drept de a stinge acțiunea publică dedusă înaintea instanțelor judecătorești.

Așa fiind, numai cu violarea art. 10 pr. penală, care prevede că orice acțiune ia finit prin achitare, absoluțiunea sau condamnarea inculpatului, Curtea cu jurați declară stinsă acțiunea publică prin împăcarea părților, când ministerul public și-a însușit acțiunea în calomnie

intentată de reclamant (Cas. s. II, decizia penală 409 din 6 Februarie 1915, prin care s'a casat decizia C. cu jurați din jud. Brăila No. 62/914).

NOTĂ.—A se consulta cu mult folos, în această speță, interesantul studiu al d-lui profesor I. Tanoviceanu, publicat ca notă la sentința trib. Muscel, în *Curierul Judiciar* No. 14/915, p. 114.

ISCOD

CASATIE S. III

Recurentul G. Istrati prin d-l avocat P. Poni.

Intimatul Volf Grünberg prin d-l avocat C. Xenii.

Camera arbitrală. — Procedură specială. — Interogator. — Nesemnarea lui de președinte și greșier. — Mărturisire. — Constatarea ei prin considerentele deciziunii. — Art. 52 l. burselor. — Art. 124 și 238 pr. civ.

Camera arbitrală. — Constituirea ei cu ajutorul secretarului bursei, ca greșier. — Legalitatea constituirii. — Art. 32 l. burselor de comerț și art. 54 din regulament.

a) După art. 52 din legea burselor de comerț, camera de arbitrii judecă conform legii și regulamentelor bursei, conform uzurilor și legilor comerciale în termen scurt și după memorii scrise prin care părțile pot să-și arate întâmpinările lor.

Oricâteori o lege specială, cum e legea burselor deroagă dela principiile dreptului comun și consacră, în locul procedurii ordinare, o procedură cu caracter urgent, este neîndoios că prin aceasta se înlătură implicit și deosebitele formalități relative la administrarea probelor.

Astfel, nu se poate cere casarea unei decizii a Camerei arbitrale, pe motiv că s'a întemeiat pe o mărturisire făcută în urma unui interogator, mărturisire care n'a fost consemnată în practica hotărârii; nici pe motiv că interogatorul formal luat în instanță și semnat de partea căreia i s'a făcut interogatorul, n'a fost semnat de președinte și de greșier cum prevede art. 238 pr. civilă.

b) Secretarul bursei poate fi înlocuit prin ajutorul său în lucrările Camerei arbitrale. Deci nu se poate cere casarea deciziei Camerei arbitrale, pe motiv că a luat parte ca greșier, ajutorul secretarului bursei. (Cas. s. III, decizia No. 93 din 10 Februarie 1915, prin care s'a respins recursul făcut contra deciziei Camerei arbitrale depe lângă Bursa din București No. 91/914).